

**CONCEPTVERSLAG VAN DE OPENBARE VERGADERING D.D. 3 SEPTEMBER 2015
VAN DE COMMISSIE SAMENLEVING VAN DE GEMEENTE HAARLEM**

Aanwezig de leden en plaatsvervangende leden:

de heer A. Azannay (GLH), de heer J. Blokpoel (VVD), de heer M.H. Brander (PvdA), mevrouw J. Jacobsz (AP), mevrouw J. van Ketel (SP), mevrouw Z. Klazes (GLH), de heer G. Nederbragt (D66), mevrouw S. Özogul-Özen (SP), mevrouw E. de Raadt (CDA), de heer A.P.D. van den Raadt (Trots), mevrouw N.U. Ramsodit (PvdA), mevrouw F. Simsek (CDA), de heer F.N.G. Smit (OPH), de heer P. Spijkerman (D66), de heer F. Visser (CU), de heer J. Vrugt (AP)

Afwezig:

mevrouw A. Sterenberg (VVD), mevrouw L.C. van Zetten (HvH)

Mede aanwezig: de heer B. van Leeuwen (voorzitter), wethouder J. Langenacker, wethouder M. Snoek, wethouder J. van der Hoek, mevrouw D. Taets van Amerongen-Ingram (secretaris)

Verslag: de heer G-J. Timmermans

1. Opening en mededelingen voorzitter

De **voorzitter** opent de vergadering om 20.00 uur en heet allen welkom. Hij laat twee intekenlijsten rondgaan, een voor gastheren en -vrouwen voor de raadzaal tijdens de Monumentendagen op 12 en 13 september en een voor het werkbezoek per fiets aan Schalkwijk op 17 september om 13.30 uur. Hij heeft een aantal mededelingen.

2. Spreekrecht voor belangstellenden

Er hebben zich geen belangstellenden gemeld.

3. Vaststellen agenda

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

4. Vaststellen verslagen vergaderingen commissie Samenleving van 17 en 18 juni 2015

In het verslag van 17 juni wordt op pagina 2 in de bijdrage van de heer Spijkerman het woord ‘woonhotel’ geschrapt.

Met deze wijziging wordt het verslag van 17 juni 2015 vastgesteld.
Het verslag van 18 juni 2015 wordt ongewijzigd vastgesteld.

5. Inventarisatie rondvraag en mededelingen

Mevrouw **Van Ketel (SP)** kondigt een rondvraag aan voor wethouder Van der Hoek over de pgb's.
Mevrouw **Özogul (SP)** kondigt een rondvraag aan voor wethouder Snoek en een over vluchtelingenopvang.

De heer **Smit (OPH)** kondigt een vraag aan over passend onderwijs voor wethouder Snoek.

Mevrouw **Klazes (GLH)** heeft een vraag over vluchtelingen voor wethouder Van der Hoek.

De heer **Brander (PvdA)** kondigt een vraag aan over vluchtelingen.

Mevrouw **De Raadt (CDA)** kondigt een vraag aan voor wethouder Snoek over de OZB.

De heer **Van den Raadt (Trots)** kondigt een vraag aan voor wethouder Van der Hoek over Chroom-6 en voor wethouder Snoek over De Zonnwijzer.

Wethouder **Van der Hoek** kondigt aan enkele openstaande rondvragen uit de vorige vergadering bij de rondvraag te zullen beantwoorden.

Hij deelt voorts mee dat hij afgelopen maandag de commissie heeft geïnformeerd over de commotie rond het blijfhuys in Heemskerk waar Haarlem als centrumgemeente verantwoordelijkheid voor draagt. Op zijn verzoek heeft het bestuur van de Blijfgroep schriftelijk gereageerd, Die brief komt morgen naar de commissie. Verder heeft hij de GGZ opdracht gegeven een inspectie uit te voeren. Het inspectierapport zal hij eveneens morgen naar de commissie sturen.

6. Artikel 38 vragen van de Actiepartij over de beoogde uitzetting van een Nederlandse naar Mogadishu

De **voorzitter** merkt op dat de Actiepartij de antwoorden op deze vragen heeft geagendeerd. GroenLinks heeft naar aanleiding van de antwoorden aanvullende vragen gesteld en ook de antwoorden daarop maken deel uit van deze bespreking.

De heer **Vrugt (AP)** stelt dat het gaat om een ingewikkelde kwestie die bij de aanvang van het reces via de media naar buiten gekomen is. Daarom heeft hij na een week van overwegen als volksvertegenwoordiger deze vragen ingediend. Het komt er in het kort op neer dat een vrouw met een Nederlands paspoort zich meldt bij het Wmo-loket omdat zij in de steek gelaten is en opvang nodig heeft en uiteindelijk als Wmo-maatwerk oplossing een enkeltje Mogadishu aangeboden krijgt. Hij heeft over deze kwestie tijdens het reces uitvoerig gesproken met de wethouder, maar die heeft hem niet kunnen overtuigen dat dit de meest adequate oplossing zou zijn. Hij zegt het dossier uitvoerig bestudeerd te hebben. De mevrouw in kwestie heeft op een gegeven moment haar Nederlandse paspoort door de wc getrokken. Daarom is de beoogde terugreis niet doorgegaan en is zij uiteindelijk ondergebracht in een opvangvoorziening. In de brief staat weliswaar dat het onderzoek nog gaande was of dit wel een adequate oplossing was, maar dat wordt volgens hem weersproken door de processtukken die hij onder ogen heeft gehad. Uit vertrouwelijke mailwisselingen blijkt volgens hem niets van een nog lopend onderzoek. Volgens een journaliste van De Volkskrant wist de Dienst Terugkeer en Vertrek ook nergens van. Hij kan zich gevallen voorstellen waarbij iemand geholpen wordt met een terugkeer naar het land van herkomst. Maar niet als het gaat om een oorlogsgebied als Mogadishu of bijvoorbeeld Aleppo. Daarvoor geldt een negatief reisadvies van Buitenlandse Zaken voor alle Nederlanders. Hij is benieuwd hoe de beslisboom bij de Wmo in elkaar zit op dit punt en voor wie een dergelijke zogenaamde maatwerkoplossing verder nog in beeld kan komen. Hij is benieuwd wie op welk moment mag beslissen over dit soort bestedingen van belastinggeld. Hij haalt de woorden aan van zijn collega-raadslid Aynan die gezegd zou hebben dat het vergelijkbaar is met het verschaffen van een recept voor een pil van Drion met daarbij de vraag of de cliënt even voor ontvangst wil tekenen. De vrouw in kwestie is namelijk ook gevraagd een verklaring te ondertekenen dat ze het eens was met deze oplossing. Al deze zaken waren de raad waarschijnlijk onbekend gebleven, als haar advocaat niet de publiciteit had gezocht nadat zij geschrokken haar paspoort had doorgespoeld. Hij is blij met de aanvullende vragen van GroenLinks. De antwoorden geven aan dat terugkeer niet uitgesloten werd. Er zou geen sprake zijn van dwang. Hij vindt het uitstekend dat men bij de Wmo out of the box kijkt naar alle mogelijkheden. Maar deze gaat hem te ver en versterkt zijn twijfel aan die zogenaamde nieuwe bestuursstijl waarin maatwerk en vertrouwen voorop zouden staan. Uit de stukken blijkt dat de wethouder telefonisch door de ambtenaren geconsulteerd is en toestemming heeft verleend voor het onderzoek. Het college is hier dus aanspreekbaar.

De heer **Brander (PvdA)** erkent dat de publiciteit over dit geval inderdaad schokkend was, maar dat het college in zijn brief op een heldere manier het hele proces beschreven heeft. Hij is van mening dat alle mogelijkheden onderzocht mogen worden, maar kan zich niet voorstellen dat de oplossing werkelijk gevonden zou worden in een enkele reis Somalië. Vragen zijn dan meteen of er nog een terugkeermogelijkheid is en of er ter plekke werkelijk een netwerk is waar de cliënte op zou kunnen terugvallen. Hij is blij dat het niet werkelijk gebeurd is, maar wil van de wethouder nu wel weten of het een reële optie is geweest en hoe hij daar achteraf op terugkijkt. Hij vindt het lastig te beoordelen of de raad zonder de publiciteit geïnformeerd zou zijn over deze kwestie en wil geen politiek bedrijven rond deze casus, maar het gaat wel ergens over. De versie van de heer Vrugt wordt in de brief

weersproken. Er was sprake van een lopend onderzoek, maar voor de rest blijft het gissen. Hij vindt wel dat er bij de Wmo de vrijheid moet zijn om te zoeken naar onorthodoxe oplossingen.

Mevrouw **Klazes (GLH)** vindt dat de antwoorden een aantal dingen duidelijk maken. Het blijft haar echter een raadsel hoe het mogelijk is geweest dat overwogen is een vrouw met een Nederlands paspoort naar een oorlogsgebied te sturen waar een negatief reisadvies van kracht is. Minstens zo belangrijk vindt zij het hoe men ervoor kan zorgen dat dit soort zaken niet meer gebeurt en dat zorgvuldiger gehandeld wordt als er sprake is van een oorlogsgebied. Zij vindt de gang van zaken absurd en getuigen van ambtelijke dwaling. Er worden nieuwe eisen gesteld aan ambtenaren en daar is wellicht enige extra scholing nodig. Zij is een voorstander van het geven van enige ruimte aan ambtenaren met het bijkomende risico op fouten, maar in dit geval is er in haar ogen sprake van een drastische levensbedreigende vergissing die niet gemaakt had mogen worden. Zij wil in ieder geval het risico op herhaling zoveel mogelijk beperken.

De heer **Spijkerman (D66)** bepleit ruimte voor maatwerk en vraagt zich af hoe te handelen als het zou gaan om een ander land en een andere casus. Hij stelt voor in ieder geval goed na te gaan of het probleem van de cliënt werkelijk wordt opgelost met een voorgestelde oplossing. Ook moet goed gecontroleerd worden of een beweerd sociaal netwerk voor de cliënt werkelijk bestaat en bereid is de cliënt op te vangen. Hij is benieuwd of medewerkers van BCT voldoende geschoold zijn om de wilsbekwaamheid van een cliënt te beoordelen en of er op dat gebied verbeterpunten zijn. Hij vindt dat er nu afspraken gemaakt moeten worden over de wijze waarop zit soort zaken voortaan met de commissie gedeeld worden. De wijze waarop de commissie vorige week na afloop van de vergadering geïnformeerd is over een andere casus, kan daarbij wat D66 betreft als voorbeeld dienen. Hij wil hier nu als politicus niet in het openbaar ingaan op de details van deze casus, omdat zaken dan te veel op de persoon in kwestie zouden worden toegesneden. Hij vindt in zijn algemeenheid dat zaken goed onderzocht moeten kunnen worden, maar dat een negatief reisadvies in een vroeg stadium al moet leiden tot een negatief oordeel.

Mevrouw **Özogul (SP)** is van mening dat individueel maatwerk mogelijk moet zijn en dat men ook moet blijven leren van ervaringen, maar dat een enkeltje Somalië taboe is en blijft zolang daarvoor een negatief reisadvies van kracht is. Zij is benieuwd of de vrouw nu al in Somalië zou zijn als ze haar paspoort niet had doorgespoeld. Zij is benieuwd of er gevraagd is naar verklaringen voor dat doorspoelen. Zij vraagt zich af hoe het mogelijk is dat de advocaat al van meet af aan melding maakt van alle achtergronden, terwijl de gemeente de toestand van de vrouw nog niet eens heeft laten onderzoeken. Als de vrouw problemen maakt, wordt zij overgeplaatst naar de opvang in Heemskerk. Daar heeft ze enkele dagen verbleven, maar toen het daar problematisch werd is ze weer ergens anders ondergebracht. Het baart haar zorgen voor de toekomst als niemand zich druk lijkt te maken over dat heen en weer geschuif met probleemgevallen.

De heer **Smit (OPH)** wil nu niet meer al te veel woorden wijden aan deze casus en vindt het leertraject nu vooral van belang om dit soort enge zaken voortaan te voorkomen. Hij wil nu horen hoe dat geregeld gaat worden.

Mevrouw **De Raadt (CDA)** sluit zich aan bij voorgaande sprekers. In de meeste gevallen kan zij instemmen met terugkeer naar het land van herkomst als dat voor de persoon in kwestie een betere oplossing is dan opvang in Nederland. Het gaat hier om een Nederlands-Somalische vrouw die zelf aangeeft terug te willen naar Somalië. De site van het ministerie geeft echter aan dat hier een negatief reisadvies geldt en dus is die terugkeer praktisch onmogelijk. Dat besluit mag men dus niet lichtvaardig nemen. Wat haar verbaast is dat geen van de twaalf ambtenaren die zich met deze casus bemoeid hebben, op het idee gekomen is de psychische stabiliteit te laten onderzoeken van deze dakloze vrouw met een geschiedenis van huiselijk geweld achter zich. Uit de openbare stukken maakt spreekster op dat de vrouw haar paspoort heeft doorgespoeld, terwijl ze juist gevraagd zou hebben om die terugkeer. Dat zou toch te denken hebben moeten geven. Voor spreekster is dat de crux van de casus: de geestelijke gesteldheid had onderzocht moeten worden alvorens contact op te nemen met

enige andere instantie of vliegticketverkoper. Het CDA is blij dat de vrouw niet naar Somalië is vertrokken en nu hopelijk de echte hulp krijgt die ze nodig heeft.

De heer **Visser (CU)** zegt de meeste gestelde vragen te delen en er niet bij te kunnen dat iemand op het idee komt voor deze oplossing. Hij pleit voor maatwerk en zorgvuldigheid.

De heer **Blokpoel (VVD)** zegt voorstander te zijn van maatwerk, zoals in de casus die vorige week aan de orde kwam. Voor maatwerk zijn veel gesprekken nodig en die hebben medewerkers van de BCT volgens hem ook trachten te voeren. Naar zijn mening zijn daar bevoegde medewerkers om de psychische gesteldheid te beoordelen. Hij is het er niet mee eens dat er grote fouten gemaakt zouden zijn door ambtenaren. Uiteindelijk is deze mevrouw niet op reis gegaan en is er ook geen enkel bewijs dat er een vlucht geboekt zou zijn. Een onderzoek naar oplossingen moet naar zijn mening zo breed mogelijk zijn. Hij is ervan overtuigd dat in het onderzoek het negatief reisadvies aan de orde gekomen was en dat de hele zaak dan niet zou doorgaan. Nu moet de vrouw goede opvang geboden worden.

De heer **Van den Raadt (Trots)** zegt voorstander te zijn van het zoeken naar verfrissende creatieve oplossingen, maar dat hoog in de beslisboom moet staan dat men moet stoppen als er sprake is van een negatief reisadvies.

De **voorzitter** merkt op dat het niet de bedoeling is informatie uit vertrouwelijke stukken hier openbaar te bespreken. Die zijn uitsluitend voor de oordeelsvorming aan de commissieleden verstrekt. Als men er toch uit wil citeren, kan dat alleen in beslotenheid. Hij stelt voor desgewenst een besloten bespreking in te lassen na de antwoorden van de wethouder in eerste termijn.

Wethouder **Van der Hoek** merkt op dat het voor sommige fracties kennelijk moeilijk is het uitgangspunt van de oude Wmo te verlaten dat de overheid de standaardoplossing voor cliënten bepaalt. De nieuwe Wmo gaat uit van luisteren naar de cliënt, kijken naar diens eigen kracht en buiten de bestaande kaders denken in het belang van de cliënt. Daarom is in dit geval ook het onderzoek gestart om te kijken of de wens van de cliënte gehonoreerd kon worden. Zij had standvastig te kennen gegeven terug te willen keren naar Somalië, omdat ze dacht daar nog een beetje mens te kunnen zijn na alle ellende die ze achter de rug had. Zij gaf aan hier in Nederland niemand te kennen en erg ongelukkig te zijn. Volgens spreker moet men ook dan het zelfbeschikkingsrecht van een cliënt respecteren. Er is ook gekeken naar de vraag achter de vraag en herhaaldelijk doorgevraagd, maar steeds kwam diezelfde wens naar voren. De medewerkers van BCT zijn naar zijn mening deskundig en ervaren genoeg om te beoordelen of een wens oprecht is en of er sprake is van een verwarde persoonlijkheid. Hij zegt ook nog niet eerder twijfels over de competenties van BCT-medewerkers vernomen te hebben. Hij zegt desgevraagd niet te weten of deze mevrouw al meteen bij haar eerste bezoek aan het loket gemeld heeft dat zij terug wilde keren naar Somalië, maar hij weet wel dat die wens in de gesprekken daarna voortdurend en consistent naar voren kwam. Er zijn ook oplossingen in Nederland aangeboden, maar die wees zij af. Er is haar gevraagd haar wens op schrift te stellen om haar daarmee te dwingen daar nog eens goed over na te denken. Zij bleef volharden in haar wens, ook toen ze van anderen een negatief advies kreeg. Er is nooit een ticket besteld en evenmin heeft iemand van de gemeente ooit aangegeven dat een terugkeer de beste oplossing zou zijn. Er is wel onderzocht wat de mogelijkheden waren op uitdrukkelijk verzoek van de cliënte. Aan een besluit is men nooit toegekomen. Het is volgens hem een misvatting te denken dat de gemeente haar gedwongen heeft een toestemming te ondertekenen. Haar is gevraagd haar wens op schrift te stellen om haar zelf te prikkelen zaken nog eens goed te overwegen en ook om zeker te weten dat het haar wens was, mocht de gemeente het besluit nemen kosten te gaan maken om die wens te honoreren. Hij stelt dat er in het kader van het onderzoek wel degelijk contact is geweest met de Dienst Terugkeer en Vertrek. De vergelijking met de pil van Drion vindt hij ongepast, omdat een terugkeer naar Somalië niet gelijk staat aan een gewisse dood. In het kader van dit onderzoek is ook gesproken met de Somalische gemeenschap in Haarlem en daaruit kwam naar voren dat veel mensen regelmatig heen en weer reizen naar dat land voor familiebezoek en ook weer ongedeerd terugkomen naar Nederland. De praktijk is voor mensen die met een Nederlands paspoort op familiebezoek gaan dus anders dan het

negatief reisadvies doet vermoeden. Dat is vooral van toepassing op mensen die als toerist op reis gaan.

De heer **Vrugt (AP)** merkt op dat volgens de advocaat zijn cliënte in Somalië geen beroep zou kunnen doen op een familienetwerk. Hij merkt voorts op dat uit de brief van de Somalische gemeenschap een zekere angst doorschemert voor de behandeling die men in Haarlem ondergaat.

Mevrouw **De Raadt (CDA)** merkt op dat er in Mogadishu regelmatig bomaanslagen zijn die zich niets gelegen laten liggen aan het paspoort van mensen die er toevallig in de buurt zijn. Het is er dus wel degelijk gevaarlijk.

Mevrouw **Klazes (GLH)** vindt dat hier het adagium bij twijfel niet inhalen van toepassing dient te zijn.

Mevrouw **Özogul (SP)** is benieuwd of men met een Nederlands paspoort onbeperkt mag verblijven in Somalië.

Wethouder **Van der Hoek** zegt dat hij over deze vragen gesproken heeft met de Somalische gemeenschap. Zij voelen zich hier inderdaad soms onheus bejegend, maar dat staat los van deze kwestie. Zij hebben aangegeven dat ze ongehinderd heen en weer kunnen reizen met hun Nederlandse paspoort. Maar het blijft de vraag of er een besluit genomen zou zijn om de terugreis te regelen. De bedoeling is de beste oplossing te bedenken in het belang van de cliënt. Zijn vraag is of men van mening is dat er meteen afwijzend gereageerd had moeten worden op het verzoek van de cliënte. Bij het onderzoek zou ook een onderzoek naar het netwerk zijn opgenomen.

Als het proces helemaal zou zijn afgerond, zouden alle voors en tegens op een rij zijn gezet en had het college een besluit genomen. In uitzonderlijke, unieke gevallen als het onderhavige zou hij echter eerst een besloten overleg met de commissie hebben willen voeren om af te tasten of de commissie zich zou kunnen vinden in het voorgenomen besluit. Hij wil in zulke gevallen niet over één nacht ijs gaan. Er is nu niet meteen afwijzend gereageerd omdat het een unieke casus was en de nieuwe Wmo van kracht was. Hij is geen specialist en heeft daarom behoefte aan een onderzoek voordat hij een besluit neemt. De ambtenaren hebben goed aangevoeld dat dit een gevoelige zaak was en vonden het lastig binnen hun eigen mandaat een afweging te maken. Daarom hebben zij het aan de bestuurder voorgelegd. Hij zegt toen van mening te zijn geweest dat vanwege de uitgangspunten van de nieuwe Wmo een onderzoek op zich geen kwaad zou doen. Hij is niet van plan voortaan elke casus met de commissie te bespreken, maar hij wil wel gevallen met de commissie delen waarvan hij denkt dat die wezenlijke vragen oproepen in het kader van de nieuwe Wmo. Hij wil de commissie dan informeren om te laten zien welke complexiteiten zich in de praktijk voordoen. Hij zou de commissie dus hoogstwaarschijnlijk wel over deze casus geïnformeerd hebben als er een voornemen voor een besluit gelegen had. Maar dat kan hij nu niet meer staven omdat het niet tot een voorgenomen besluit gekomen is.

Het heen en weer verplaatsen had gezien de afspraken over verantwoordelijkheden niet zo moeten gebeuren. Daar heeft het ontbroken aan voldoende afstemming. Hij merkt op dat er maximaal vier ambtenaren bij deze casus betrokken zijn geweest. Hij vindt het zelf een lastige kwestie of men bij een ongewoon verzoek meteen een psychologisch onderzoek moet laten uitvoeren. Hij blijft erbij dat BCT-medewerkers voldoende deskundigheid en ervaring hebben om de geestesgesteldheid van cliënten te beoordelen. Verder wijst hij er nogmaals op dat de cliënte constant hetzelfde verhaal heeft gehouden. Hij laat weten dat het momenteel goed met haar gaat.

Mevrouw **De Raadt (CDA)** zegt niet te twijfelen aan de expertise van BCT, maar dat er met de kennis van nu toch moet worden geconstateerd dat deze mevrouw instabiel was, gezien het feit dat ze ondanks haar wens om terug te keren haar paspoort heeft doorgespoeld.

Wethouder **Van der Hoek** zegt het knap te vinden dat iemand dat van een afstand zo kan vaststellen. Over het paspoort zegt hij allen in vertrouwelijkheid verdere mededelingen te kunnen doen. Voor het praten over bepaalde stukken is nu eenmaal toestemming van de cliënte nodig. Voor zover hij weet is

de cliënte geestelijk gezond en is het kwijtmaken van het paspoort geen teken van instabiliteit. Toen eenmaal bleek dat ze opvang nodig had, is dat geregeld.

De heer **Brander (PvdA)** constateert dat de discussie nu enigszins in de lucht blijft hangen en stelt voor over te gaan tot een besloten bespreking.

De **voorzitter** vraagt het publiek de publieke tribune en de zaal te verlaten en gaat om 21.35 uur over tot een besloten deel van de vergadering.

De **voorzitter** heropent de openbare vergadering om 21.58 uur. Vanwege het tijdstip inventariseert hij welke agendapunten de commissie vanavond nog wil afhandelen naast de rondvraag. Hij stelt na raadpleging vast dat men zich zal beperken tot de agendapunten 7 en 9. De overige punten worden verdaagd.

7. Evaluatie minimabeleid

Mevrouw **Ramsodit (PvdA)** zegt dit stuk geagendeerd te hebben vanwege de warme aandacht die nodig is voor de meest kwetsbare groepen. Een evaluatie is kaderstellend en geeft dus mogelijkheden om richting te geven aan het beleid voor 2016. Zij vindt het een goede zaak dat de gemeente nu aan de slag gaat met een webshop voor de Haarlem Pas en ook de toename in het aantal aanvragen voor die pas lijkt haar een goede zaak. Zij stelt voor te komen tot de benoeming van een soort ambassadeurs die mensen structureel en regulier kunnen informeren over de laatste stand van zaken op het gebied van minimaregelingen. De wijkteams moeten deze ambassadeurs dan ook weten te vinden, zodat ze mensen kunnen doorverwijzen. Zij zegt samen met collega Azannay met de commissie over de peuterspeelzalen en de Haarlem Pas te willen spreken in aanloop naar de ontmoeting met de peuterspeelzalen. Ten derde roept zij raadsleden op om met elkaar tot ideeën te komen om de deelname aan de huiswerkbegeleiding te verbeteren. De eigen bijdrage is komen te vervallen, maar zij denkt dat veel minima daar nog niet van op de hoogte zijn. Zij zegt de peuterspeelzalen te willen aankaarten. Zij ziet hier met name een rol voor raadsleden met een andere culturele achtergrond die weten hoe ze hun achterban kunnen aanspreken.

Mevrouw **Simsek (CDA)** sluit zich bij die oproep aan. Ook zij signaleert een toename van het gebruik van de Haarlem Pas en van het sporten voor 50+. Het gebruik van de studielening blijft met een gebruiker echter ver onder de maat. Zij vermoedt dat de voorwaarde om al na drie maanden te beginnen met terugbetalen een belangrijke drempel vormt en bepleit een heroverweging en versoepeling. Zij signaleert dat vooral de regelingen voor kinderen gebruikt worden terwijl het gebruik van de regelingen voor ouderen achterblijft. Zij vraagt zich af of de ouderen wel goed op de hoogte zijn van alle regelingen waar ze aanspraak op kunnen maken. Zij is benieuwd welke stappen de gemeente heeft ondernomen om ouders te attenderen op de wijzigingen in de ouderbijdragen. Zij ziet wel tot haar vreugde dat de gemeente de opmerkingen van de inspreker over de Haarlem Pas serieus heeft opgepakt.

Mevrouw **Van Ketel (SP)** vindt het belangrijk dat mensen die recht hebben op ondersteuning bereikt worden en dat kinderen niet de dupe mogen worden van armoede. Zij signaleert dat beide zaken de goede kant op gaan. Een belangrijke doelstelling van deze coalitie is het bevorderen van zelfredzaamheid, maar de evaluatie beperkt zich tot een opsomming van cijfers. Zij vraagt hoe de wethouder denkt over het uitvoeren van een enquête om ook de ervaringen van mensen te achterhalen. Zij vraagt hoe men doelgroepen wil betrekken bij het samenstellen van een pakket dat tegemoetkomt aan hun behoeften. Veel organisaties die voeling hadden met de verschillende doelgroepen zijn wegbezuinigd. De vraag is dan hoe de gemeente daar voeling mee houdt. Maar over het grote geheel vindt zij dat het minimabeleid goed in elkaar steekt en een pluim verdient.

Mevrouw **Özogul (SP)** vraagt of de wethouder van plan is iets te gaan doen aan het feit dat mensen zodra ze 65 worden geen beroep meer kunnen doen op een langdurigheidstoelage.

De heer **Spijkerman (D66)** vraagt in hoeverre er nu rekening wordt gehouden met de opmerkingen van de inspreker ter verbetering van de gebruiksvriendelijkheid van de Haarlem Pas. Het moet duidelijk zijn op welke plekken men met de pas terecht kan en welke korting dan geldt. Hij gaat in op de verscheidenheid in de aard van de maatregelen in het minimabeleid. Natuurlijk moet er een vangnet blijven voor kwetsbare groepen, maar hij vraagt om de inzet vooral te plegen op het bevorderen van zelfredzaamheid en het streven naar het weer meer grip en regie krijgen op het eigen leven. Hij denkt dan aan cursussen om mensen te leren omgaan met geld, huiswerkbegeleiding en het stimuleren van studie en ontwikkeling. Hij onderschrijft daarom van harte het pleidooi om het gebruik te bevorderen van huiswerkbegeleiding en studiebeurzen.

Mevrouw **Klazes (GLH)** signaleert een positieve ontwikkeling, maar ook dat het doel nog steeds niet bereikt is en dat het budget onderbenut blijft. Dat probleem speelt in meer steden. In Groningen probeert men het gebruik te bevorderen door de doelgroepen te betrekken bij de beleidsontwikkeling. Op internet zijn meer voorbeelden te vinden. De communicatie blijft een probleem, mede vanwege de ongeletterdheid van een deel van de doelgroep. Zij bepleit een aansluiting bij de Biebpas die de openbare bibliotheken in 2016 gaan invoeren. De regeling voor peuterspeelzalen is uitgebreid naar de inkomensgroepen tot 120% van het minimum. Zij vraagt of het budget voorziet in de groei van het aantal gebruikers die daarvan het gevolg kan zijn.

De heer **Visser (CU)** mist het integrale verhaal in deze evaluatie die in feite slechts SMART geformuleerde cijfers geeft over de deelname. Hij is benieuwd of er ook uitstroom wordt gerealiseerd. Ook mist hij enig zicht op de verborgen armoede van zzp'ers en mensen met een beperkte aanstelling. Hij wijst naar voorbeelden uit de Bollenstreek of naar Rotterdam waar ook een koppeling gelegd wordt met de sociale wijkteams. In deze evaluatie staat niets over de wijkteams, en ook de schuldhulpverlening wordt niet genoemd, noch over relaties met het beschermingsbewind of partnerorganisaties in het veld. Hij wijst naar voorbeelden als het armoedepact in Almelo en de sociale supermarkt in Almere. Ook mist hij een onderzoek naar de zelfredzaamheid anders dan de melding dat er meer gebruikgemaakt wordt van de regelingen. Hij is wel positief over het voornemen om nu echt werk te maken van een webshop voor de Haarlem Pas. Maar het hele stuk hangt volgens hem aan elkaar van open deuren en vage termen. De fundamentele hoofdvragen worden naar zijn mening niet geëvalueerd en er worden geen leerpunten genoemd. In zijn ogen is het niet veel meer dan een opsomming van de regelingen.

Mevrouw **Ramsodit (PvdA)** zegt dat oordeel niet te onderschrijven. Zij wijst op de werkbezoeken die de wethouder en raadsleden aan Groningen en Leeuwarden hebben gebracht om te zien hoe men daar het armoedebeleid gestalte geeft. De evaluatie is in haar ogen juist heel concreet.

De heer **Van den Raadt (Trots)** merkt op dat hier weer eens wordt gedemonstreerd dat de gemeente Haarlem niet kan evalueren.

De heer **Smit (OPH)** vindt het woord studielening niet goed gekozen. Naar zijn mening moet men een studie niet belasten met een lening. Hij mist in het stuk de ambitie om de jeugd uit de bijstand te krijgen en aan het werk te helpen. Hij wil zien hoe men die beweging op gang wil brengen. Hij vindt dat er met 172 deelnemers veel te weinig gebruikgemaakt wordt van het Jeugdcultuurfonds, terwijl cultuur juist zo belangrijk kan zijn voor het verbreden van de visie. Het aantal deelnemers zou naar zijn mening zeker met een factor 5 of 6 moeten toenemen.

De heer **Blokpoel (VVD)** mist scherpheid in de evaluatie. Hij ziet veel open deuren en gemakkelijke conclusies. De loftrompet voor de Haarlem Pas lijkt hem niet geheel terecht met de woorden van de inspreker nog in gedachten. Hij stelt voor de Biebpas een onderdeel te maken van de Haarlem Pas. Ook stelt hij voor bij de aanvraag van een pas het e-mailadres van de aanvrager mee te nemen en dan te gaan werken met een nieuwsbrief om het actuele aanbod onder de aandacht te brengen. Hij wil de jeugd stimuleren een weg uit de armoede te vinden.

Mevrouw **Jacobsz (AP)** vindt het rapport overzichtelijk en leesbaar. Het gaat inderdaad alleen over minima in de bijstand en niet over de zzp'ers en mensen met kleine banen die vaak nog niet eens een minimuminkomen kunnen verwerven. Zij denkt dat daar een stevige toename valt te zien. De toename van het gebruik van regelingen kan ook het gevolg zijn van die groei van het aantal minima. Zij betreurt het dat er geen onderzoek is gedaan naar het verband tussen preventie en het gebruik van deze maatregelen. Zij hoopt dat een integrale aanpak in de toekomst kan voorkomen dat mensen maanden helemaal zonder inkomen zitten omdat ze er nog niet in geslaagd zijn alle gevraagde documenten voor hun bijstandsaanvraag rond te krijgen. De tegenvallende deelname aan de kinderopvang verbaast haar niet omdat het voor veel ouders niet lonend is daar gebruik van te maken. Huiswerkbegeleiding wordt al door veel organisaties gegeven, vaak ook al speciaal voor ouders met een minimuminkomen. De webshop lijkt haar een goede zaak. De bijzondere bijstand heeft volgens haar als nadeel dat men daar vaak alleen steun krijgt in de vorm van een lening.

De heer **Van den Raadt (Trots)** zegt zich gestoord te hebben aan de oproep van mevrouw Ramsodit die speciaal gericht werd tot raadsleden met een andere etnische achtergrond, alsof die alleen om die reden meer zouden kunnen betekenen in dit opzicht.

Mevrouw **Ramsodit (PvdA)** zegt dit niet te hebben willen suggereren. Zij heeft als allochtoon en als kind van laag opgeleide ouders ervaren hoe kinderen in een van beide situaties te maken hebben met achterstanden en opvattingen over een gebrek aan sociaal kapitaal. Zij heeft zelf het genoeg gehad zich te kunnen ontplooiën en denkt daarom iets te kunnen betekenen voor kinderen in die situaties. Zij denkt niet dat zij daar daarom beter in zou zijn, maar zij denkt wel dat er onvoldoende gebruikgemaakt wordt van netwerken van bijvoorbeeld zelforganisaties. Zij denkt dat hier een opgave ligt om krachten te bundelen en verwelkomt elke inzet in die richting van de heer Van den Raadt met zijn kennis van de psychologie.

De heer **Van den Raadt (Trots)** geeft haar daar gelijk in. Hij vindt eveneens dat evalueren moeilijk is en in dit geval ook weer later komt dan afgesproken was. Er staat in dat de Haarlem Pas een belangrijk middel is om toegang te krijgen tot voorzieningen, terwijl de insprekerster enige tijd geleden juist aangaf dat die tot steeds minder voorzieningen toegang geeft. Hij signaleert daar een tegenstrijdigheid. Hij vraagt of de stijging van het gebruik wellicht te verklaren is doordat men tegenwoordig veel langer in de minimumsituatie blijft hangen en daardoor dus beter de weg weet. Hij is benieuwd of de armoedeval door deze regelingen wordt opgelost of juist verschoven en opgerekt. Hij is benieuwd of de wethouder ook wel eens overweegt het aantal regelingen voor minima te verminderen om te bevorderen dat zij werk zoeken. Hij spreekt zijn waardering uit voor het feit dat dit stuk tot 2018 kijkt en niet over het graf van de huidige coalitie heen regeert, zoals andere stukken wel vaak doen. Hij is benieuwd of de laaggeletterdheid toeneemt sinds de inburgering niet meer verplicht is en of de studielening ook voor inburgeringscursussen kan worden gebruikt.

Wethouder **Langenacker** zegt dat in deze evaluatie gepoogd is om alle instrumenten op een rij te zetten die de raad heeft vastgesteld in het minimabeleid. Daarnaast zijn er nog meer instrumenten van invloed op de financiële situatie van minima, maar die zijn hier niet bij meegenomen. Zij denkt dan bijvoorbeeld aan de schulddienstverlening. Zij merkt op dat het college inmiddels wel een reactie heeft gegeven op het RKC-rapport over de schuldhulpverlening. Daar wil ze het gesprek een andere keer graag over aangaan. In deze evaluatie is zo sec mogelijk gekeken naar de cijfers. De vraag of mensen door deze regelingen onafhankelijker en zelfredzamer geworden zijn, is volgens haar moeilijk te beantwoorden. Zij signaleert dat de doelgroep in de praktijk een grote behoefte heeft aan extra ondersteuning en hoopt dat die een onderdeel zal blijven van het armoedebeleid. Zij heeft geen cijfers om te staven dat zelfredzaamheid helpt bij het vinden van werk. In dit stuk staat ook niets over jongeren in de Wwb. Er zijn veel andere stukken en maatregelen die van invloed zijn op de situatie van minima. Hier gaat het dus alleen om de maatregelen uit het eigen minimabeleid. Zij is blij met de steun voor de webshop voor de Haarlem Pas. Het gebruik van die pas is in 2015 ook weer toegenomen en telt nu ruim 5000 gebruikers. Zij hoopt dat de deelnemers door de webshop beter bediend gaan worden. In het nieuwe minimabeleid voor 2016 wordt de webshop een speerpunt. Het moet een site worden waarop individuele ondernemers ook hun aanbod voor pashouders kunnen

plaatsen en weer verwijderen als het niet meer geldig is. Zij is desgevraagd wel bereid nu al een beknopte lijst van het algemene aanbod van instellingen op de website van de gemeente te plaatsen, als dat technisch mogelijk is. Ook zal zij duidelijker onder de aandacht laten brengen dat de ouderbijdrage voor huiswerkbegeleiding is komen te vervallen.

Het beleid is volgens haar natuurlijk gericht op het bevorderen van zelfredzaamheid en zij wil daar voorstellen voor meenemen in het nieuwe beleid. Zij wijst erop dat mensen boven de 65 een AOW-uitkering ontvangen die hoger is dan de bijstand. Zij zal wel laten kijken naar dat aspect. Het nieuwe beleid zal gebaseerd zijn op deze evaluatie, maar zij is ook van plan te luisteren naar de ervaringen van de huidige gebruikers. Voor de zomer heeft het PMO de betaalde opdracht gekregen om de maatregelen beter onder de aandacht te brengen en het gebruik omhoog te brengen naar 70%. Ook andere organisaties worden ingezet om de behoeften en ervaringen van doelgroepen te peilen. Daarover wil zij bij het nieuwe beleid het een en ander voorleggen aan de commissie. Zij wil dat doen zonder al te veel bureaucratie en procedureel gedoe. Zij zegt toe alle opmerkingen mee te nemen bij het formuleren van het nieuwe beleid dat ze in januari 2016 aan de commissie hoopt te kunnen presenteren. Dit minimabeleid is nu in deze vorm vastgesteld door de gemeenteraad. Als men van mening is dat er minder regels moeten komen teneinde een mogelijke armoedeval te voorkomen en meer effect te sorteren, is dat een politieke kwestie die men op een ander moment aan de orde kan stellen. Hier gaat het nu om het vastgestelde beleid.

De **voorzitter** sluit de bespreking af om 23.20 uur en constateert dat de commissie zich niet aan de afspraak gehouden heeft het stuk bondig te bespreken, zodat er nu ook geen tijd meer is om agendapunt 9 te behandelen. Hij doet een dringend beroep op de commissieleden technische vragen vooraf te stellen, zodat de bespreking beperkt kan blijven tot de hoofdlijnen.

8. Rondvraag

Mevrouw **Özogul (SP)** vraagt of Haarlem een verantwoordelijkheid heeft voor de opvang van vluchtelingen.

De **voorzitter** stelt dat dit geen rondvraag is die immers eenduidig en kort te beantwoorden moet zijn. Deze vraag leent zich volgens hem meer voor een artikel 38-vraag.

Mevrouw **Özogul (SP)** heeft in een krant gelezen dat negen van de tien scholen geen kinderen met een specifiek probleem opnemen en daarmee niet voldoen aan de Wet Passend Onderwijs.

De heer **Smit (OPH)** zegt dat er landelijk 16.000 thuiszitters zijn. Omgerekend zou dat betekenen dat er in Haarlem 150 zijn. Hij is benieuwd of die cijfers voor Haarlem bekend zijn en of daar specifieke actie op wordt ondernomen.

Wethouder **Van der Hoek** zegt dat er steeds meer vragen worden gesteld over de opvang van vluchtelingen, ook in andere gemeenten. Op dit moment is de verantwoordelijkheid van de gemeente beperkt tot het huisvesten van vluchtelingen met een status. Maar het ziet ernaar uit dat een verschuiving zal plaatsvinden naar eerdere stadia in de procedure. Daar moet het college vanuit verschillende portefeuilles dan nog een standpunt over gaan innemen. Op dit moment is de opvang nog centraal geregeld. Zodra er een beleid is geformuleerd, zal dat naar de raad gebracht worden.

Wethouder **Snoek** zegt dat hij het betreffende artikel over passend onderwijs niet kent, maar dat hem geen signalen bekend zijn dat Haarlemse scholen zich niet zouden houden aan de Wet Passend Onderwijs. Hij kent de actuele cijfers van thuiszitters niet, maar die komen bij het jaarverslag van het RMC. Het beleid staat geformuleerd in de agenda van de toekomst.

Mevrouw **Klazes (GLH)** zegt schriftelijke vragen gesteld te hebben over de opvang van vluchtelingen. Zij is benieuwd of de wethouder bereid is om mee te denken over ondersteuning van het toenemend aantal particuliere initiatieven om iets te doen aan de opvang. Zij wil weten of hij bereid is daar een koploperspositie over in te nemen.

Wethouder **Van der Hoek** zegt dat dit deel uitmaakt van de collegebesprekingen en dat het op dit moment nog te ver gaat om hier enige bereidheid uit te spreken. Hij zegt toe te zijner tijd na zorgvuldige afwegingen op die vraag terug te komen. Hij zegt bereid te zijn zijn nek uit te steken als het gaat om humaniteit, maar pas als zorgvuldig in kaart is gebracht wat de mogelijkheden en grenzen zijn van een gemeentelijke inzet op dit gebied.

Mevrouw **De Raadt (CDA)** vraagt waarom de voetbalclub Haarlem Kennemerland een OZB-aanslag voor zijn sportvelden heeft gekregen terwijl andere sportclubs geen OZB hoeven te betalen,

Wethouder **Snoek** zegt dat de veronderstelling dat sportclubs geen OZB betalen niet klopt. Alle verenigingen krijgen een aanslag voor het gebruikersdeel. Met Vastgoed is afgesproken dat deze casus goed doorgelicht zal worden om alle gewenste duidelijkheid over de hoogte van de aanslag te verschaffen.

De heer **Van den Raadt (Trots)** vraagt of de wethouder in het belang van de werknemers en de veiligheid van Haarlemmers de vinger aan de pols wil houden bij de ontwikkelingen rond het gebruik van Chroom 6 bij de NS.

Hij vraagt verder of er in het stadhuis asbestonderzoek plaatsvindt, omdat er voertuigen van bedrijven in die sector zijn gesignaleerd.

Hij vraagt wat er

Wethouder **Van der Hoek** zegt dat de gemeente vanwege de volksgezondheid op afstand een vinger aan de pols houdt. Het gaat volgens de NS in Haarlem alleen om de mogelijkheid dat er stoffen vrijkomen bij onderhoudswerkzaamheden. Het is volgens hem primair een taak van de werkgever en werknemers. Er vindt een onderzoek plaats door het Centrum voor Beroepsziekten van het AMC. De GGD zal werknemers met klachten doorverwijzen naar de Arbodienst en naar de contactpersoon van de FNV. Er zal iemand van de GGD Haarlem mede namens de gemeente aanwezig zijn bij de informatiebijeenkomsten van de FNV over dit onderwerp. Als er aanleiding toe is zal hij de commissie nader informeren.

Hij zal navraag doen of er in het stadhuis asbestonderzoek plaatsvindt.

Wethouder **Snoek** zegt dat hij later zal terugkomen op de vraag over De Zonnewijzer.

Mevrouw **Van Ketel (SP)** vraagt of de wethouder bereid is een verlenging van pgb's in overweging te nemen. Nu moeten die allemaal voor 1 oktober afgerond zijn en zij betwijfelt of dat haalbaar is.

Wethouder **Snoek** zegt dat deze kwestie speelt bij de Wmo en Jeugd. Er is een brief van de VNG gestuurd aan de staatssecretaris dat de datum van 1 oktober niet haalbaar is. De herindicaties worden doorgezet zodra de huidige pgb's aflopen. Dat verloopt volgens plan zodat op het einde van het jaar iedereen opnieuw geïndiceerd is. De staatssecretaris wilde voor 1 oktober cijfers van aantallen hebben zodat hij de workload van de SVB kon bepalen en die cijfers kan de gemeente op de gevraagde termijn leveren.

Wethouder **Van der Hoek** geeft antwoorden op de openstaande rondvragen van de vorige vergadering. Hij heeft Viva! per brief gemaand voor uiterlijk 9 september de nodige reparaties te verrichten rond de gedupeerden waar de brief van de FNV over berichtte. De brief is ook in kopie aan de FNV gestuurd. Hij wil de vakantieproblematiek waar mevrouw De Raadt vragen over gesteld heeft, bespreekbaar maken, maar hij wil dan eerst een beter beeld hebben over de omvang en het aantal cliënten bij wie dat gebeurd is. De aangekondigde vraag van de SP heeft hem nog niet bereikt.

9. Sluiting

De voorzitter sluit de vergadering om 23.40 uur.